

Soms verschijnen planten ogenschijnlijk uit het niets op de voorgrond. Een voorbeeld is *Chrysocephalum*. De laatste jaren geniet deze kleine plant van een stijgende belangstelling met name vanwege zijn wintergroene, eigenlijk wintergrijze, uitstraling.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

De wetenschappelijke naam *Chrysocephalum* is opgebouwd uit de Griekse woorden *chruseos* en *kephale*. Het eerste woord betekent goud of goudgeel, het tweede hoofd. Dat 'gele hoofd' verwijst naar de bloeiwijze van de meeste vertegenwoordigers van het geslacht. Overigens is de naamgeving wat verwarrend, want hoewel in de handel vrijwel altijd wordt gesproken over *Chrysocephalum*, deelt de Naamlijst van houtige gewassen van PPO het geslacht in bij *Helichrysum*. Zowel *Helichrysum* als *Chrysocephalum* behoren tot de composietenfamilie. Vroeger heette die familie de *Compositae* maar tegenwoordig spreekt men over de *Asteraceae*. Deze familie kent bekende vertegenwoordigers zoals de wintergroene sierheesters *Santolina*, *Olearia* en *Artemisia*. Bij de vaste planten zijn naast *Aster* ook *Doronicum*, *Leucanthemum* en *Helenium* bekende familiegenoten. Het gehele geslacht *Helichrysum* is zeer gevarieerd en kent zowel eenjarigen, vaste planten als (half) heesters. In totaal zijn er circa 500 soorten bekend waarvan sommige ook een aantal cultivars hebben. De vele soorten komen verspreid over de hele wereld voor, echter de meeste zijn te vinden op het oostelijk halfrond. Enkele soorten van *Helichrysum* zijn inheems in Nederland en België.

ZUID-AUSTRALIË

De in dit artikel behandelde plant heet in de handel *Chrysocephalum apiculatum* (syn. *Helichrysum apiculatum*). Deze vaste plant, beter gezegd halfheester, is van nature in heel Australië te vinden, in veel verschillende leefgebieden. Vanwege het feit dat de plant zich steeds kan aanpassen aan diverse omgevingen is het niet verrassend dat er tal van variabele vormen voorkomen. Zo zijn er naast opgaand groeiende vormen die tot 60 cm hoogte groeien en smalle bladeren hebben ook lage bodembedekkers met bredere, bijna rond blad

Chrysocephalum apiculatum 'Korma'

Steeds meer aandacht voor 'nieuwkomer' *Chrysocephalum*

bekend. Botanici zijn van mening dat het binnen deze variatie uiteindelijk om verschillende soorten gaat, maar verder onderzoek moet dit nog verduidelijken.

De eerst benoemde plant van *C. apiculatum* - in de soortnaam *apiculatum* zit het verkleinwoord van *apicis* wat letterlijk spits betekent en verwijst naar het spitse kroontje in de bloemen van de plant - werd geïntroduceerd door de Adelaide Botanic Gardens. De plant komt uit de zuidelijke streken van Australië en heeft een min of meer platte groeiwijze; de takken groeien eerst over de grond om zich later wat op te richten. Hoewel takken die de grond raken makkelijk wortel kunnen schieten, is deze vorm geen echt goed sluitende bodembedekker. Kenmerkend voor de soort is de bedekking van zowel stengels als bladeren met een viltige grijswitte beharing. Ook al produceert de plant gele bloemen, toch is die grijswitte kleur veruit de belangrijkste sierwaarde, omdat de plant jaarrond zijn blad houdt en dus jaarrond zijn zilverwitte uitstraling behoudt. De goudgele bloemen, in bloemhoofdjes met een doorsnede van circa 2,5 cm, verschijnen in de vroege zomer en staan op stengels die circa 10 cm boven het blad uitkomen. Aangezien de plant vooral rijk bloeit onder zonnige en warme omstandigheden is de bloei in Nederland te verwaarlozen. Wie kiest voor het zilvergrijze blad en de bloemen storend vindt, kan deze

zonder meer weg knippen. De plant heeft daar niet onder te lijden.

PLANTENBAKKEN

In landen met een warm en droog klimaat is *C. apiculatum* een langlevende plant, zeker wanneer hij een zonnige standsplaats krijgt en geregeld ter verjonging wordt gesnoeid. Op beschaduwde plaatsen groeien de scheuten te lang en te ijl. Vanwege de vorstgevoeligheid - de plant verdraagt slechts enkele graden vorst - is de plant in Nederland matig geschikt voor aanplant in de tuin, maar zeker goed geschikt voor seizoensaanplant in bakken voor terras en balkon. Met name in de winterperiode, gemengd met bijvoorbeeld *Gaultheria* en winterheide, heeft de plant maandenlang sierwaarde. De in Nederland meest gekweekte en kwekersrechtelijk beschermde cultivar is *C. apiculatum* 'Korma'. Deze relatief smalbladige cultivar verdraagt wat vorst, maar wordt vooral gezien als seizoensplant met opvallend grijs blad. Behalve dat 'Korma' als losse plant wordt aangeboden, gebruiken veel kwekers en bloemisten de cultivar in kant-en-klaar aangeboden plantenvakken gecombineerd met visueel aantrekkelijke planten. De minder bekende cultivar 'Silver and Gold' is sterk gelijkend en 'Silver Fox' is onderscheidend vanwege het brede, vrijwel ronde blad.